

Zaaknr. : 16.ZK03215/16.B0057

Kenmerk : 16IT008470

Barcode :

Uitvoeringskrediet (UVK) voor de voorbereiding van het project Cruislandse Kreken fase 2

Doel van de notitie: Besluitvorming door algemeen bestuur over:
Het beschikbaar stellen van een uitvoeringskrediet (UVK) voor de voorbereiding van het project Cruislandse Kreken fase 2.

Samenvatting:

Agrarisch ondernemers rond de Cruislandse Kreken ervaren wateroverlast, het waterschap heeft in de streek een opgave voor de realisatie van EVZ en kreekherstel. De agrarisch ondernemers stellen voor om zowel de doelen van de ondernemers als van het waterschap integraal en gezamenlijk op te pakken om zo tot het beste resultaat te komen.

Dit initiatief en de samenwerking zijn samen met de gemeente Steenbergen uitgewerkt in een samenwerkingsovereenkomst, waarvan de ondertekening voorzien is op 1 april 2016. Hierbij zijn ook nog andere partijen aangehaakt die binnen de samenwerking hun eigen doelen een stap dichterbij willen brengen. In de samenwerkingsovereenkomst wordt afgesproken dat, op voorwaarde van instemming van het algemeen bestuur, het waterschap de maatregelen tegen wateroverlast gaat voorbereiden.

Advies: Het algemeen bestuur stemt in met het beschikbaar stellen van een krediet van € 430.000.- voor de voorbereiding van de maatregelen tegen wateroverlast binnen project Cruislandse Kreken fase 2.

Bespreking in:	Vergaderdatum:
☒ Directieteam	1 maart 2016
☐ Overlegvergadering	
☒ Dagelijks Bestuur	15 maart 2016
☐ Georganiseerd Overleg	
☒ Besluitvormend AB	23 maart 2016

☒ Bijlage(n) bij het besluit Investeringsbesluitbesluit Gebiedskaart	16IT010116 16IT010236
-- Achtergronddocument(en)	

Aanleiding

Achtergrond

Het gebied rond de Cruijlslandse krekten is een zeeleigebied dat zich na inpoldering heeft ontwikkeld als gebied met zeer goede mogelijkheden voor de landbouw. Het gebied is onderdeel van de agrarische hoofdstructuur en is dan ook grotendeels in (intensief) agrarisch gebruik. Landbouw vormt een belangrijke economische factor voor de streek.

In de lagere delen van het gebied bevindt zich het aardkundig waardevolle krektencomplex van de Cruijlslandse Krekten. De aanleg van een ecologische verbindingzone (EVZ) en het krektenherstel langs deze krekten is opgenomen in het waterbeheerplan van het waterschap.

Agrarisch ondernemers in de streek ervaren in natte tijden wateroverlast. De intensieve teelten ondervinden van tijd tot tijd schade en agrarisch ondernemers vragen het waterschap om maatregelen om deze schade zoveel mogelijk te voorkomen. Het waterschap heeft echter geen waterbergingsopgave in dit gebied, en maatregelen zijn niet voorzien in het waterbeheerplan.

De ondernemers ervaren de wateroverlast echter als dusdanig ernstig en ongewenst dat zij aan het waterschap hebben voorgesteld om zowel de doelen van de ondernemers als die van het waterschap gezamenlijk op te pakken.

Het dagelijks bestuur van het waterschap ziet dit als een interessant participatie-initiatief.

Samenwerking

Hiermee willen de agrarisch ondernemers in de streek, het waterschap en de gemeente Steenberghe de handen ineen slaan om te komen tot vermindering van door ondernemers ervaren wateroverlast én de realisatie van de 6,5 km EVZ en krektenherstel.

Het voorstel is dat:

- de agrarisch ondernemers daarbij zelf op eigen gronden EVZ en krektenherstel realiseren en onderhouden binnen de kaders die de provincie als subsidieverstrekker daaraan stelt. Dit houdt in dat het waterschap deze werkzaamheden niet uitvoert: de ondernemers nemen deze taak op zich.
- In ruil hiervoor neemt het waterschap maatregelen in de streek om de wateroverlast te verminderen door de waterhuishouding te verbeteren. Concreet houdt deze maatregel vermoedelijk in de aanpassing of verplaatsing van gemaal Zegge, al dan niet in combinatie met watersysteemmaatregelen zoals verruiming van watergangen of waterberging. Dit is geen opgave van het waterschap, maar pakt het waterschap op omdat de ondernemers voor het waterschap de EVZ en het krektenherstel realiseren.

Partijen pakken met dit voorstel elkaars taken op: Het waterschap lost een probleem van de ondernemers op, en omgekeerd realiseren de ondernemers doelen voor het waterschap. Door deze ruil krijgen beide partijen wat zij graag willen, waar dat zonder deze ruil zeer waarschijnlijk niet mogelijk zou zijn geweest.

Op basis van deze voorgenomen samenwerking zijn nog enkele partijen aangehaakt die binnen deze samenwerking mogelijkheden zien hun eigen doelen op gebied van natuur of recreatie te realiseren. Deze partijen zijn de Gemeente Roosendaal, Provincie Noord Brabant, Brabants Landschap en Staatsbosbeheer.

De samenwerking tussen alle partijen wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Indien het algemeen bestuur akkoord gaat met het voorbereidingskrediet, wil het dagelijks bestuur met het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst toezeggen de deelmaatregelen ter vermindering van de wateroverlast te gaan voorbereiden. De agrarisch ondernemers doen dit dan voor de EVZ en krektenherstelmaatregelen, en de gemeenten, Staatsbosbeheer en Brabants Landschap pakken de voorbereiding van de recreatie- en/of overige natuurdoelen op. Tevens spreken alle partijen de intentie uit de maatregelen ook gezamenlijk en integraal uit te gaan voeren.

Belang waterschap

Met het deelnemen aan de samenwerking worden drie belangrijke belangen van het waterschap gediend:

- Samen tot doelrealisatie komen, sluit aan bij het bestuursakkoord Waterschap Brabantse Delta 2015-2019 'Onze Koers'. Hierin wordt meer samenwerken met diverse gebiedspartners benadrukt.
- Doelrealisatie van 6,5 km EVZ en krektenherstel, waar dat anders vermoedelijk niet mogelijk zou zijn. De ondernemers ervaren namelijk geen belang bij de verkoop van gronden voor natuur, waardoor doelrealisatie van EVZ en krektenherstel buiten ons bereik komt te liggen.
- Het watersysteem wordt robuuster en meer klimaatbestendig, wat kan leiden tot vermindering van de ervaren wateroverlast.

Achtergrond doelrealisatie

Doelrealisatie langs de Cruijlslandse krekten is opgenomen in het Waterbeheerplan 2016-2021. Met de uitvoering van het project Cruijlslandse krekten fase 1 in 2015 is 6 km EVZ en 4,5 km krektenherstel gerealiseerd. Er is echter nog een restopgave van 10 km EVZ en 12,5 km krektenherstel. Voor een deel

overlappen deze doelstellingen elkaar. Dat betekent dat deels beide doelen op één en hetzelfde kreektraject rusten. Er dient feitelijk nog 15 km kreek te worden aangepakt.

Met het project Cruijlslandse Kreeken fase 2 wil het waterschap aanvullend 3,8 km ecologische verbindingzone en 3,1 km kreekherstel realiseren. Omdat er sprake is van enige overlap wordt 6,5 km kreek aangepakt.

In de onderstaande tabel in een overzicht van de doelen in km's en Ha's in project Cruijlslandse Kreeken fase 2 opgenomen.

Doel	Km	Ha
EVZ	3,8	9,5
Kreekherstel	3,1	19

Beoogd effect

Met de samenwerkingsovereenkomst zegt het waterschap toe de maatregelen ter vermindering van de wateroverlast te gaan voorbereiden. Om deze voorbereidingen op te kunnen pakken is krediet nodig voor het (laten) uitvoeren van onderzoek en uitwerken van projectplan voor de maatregelen voor het verbeteren van de waterhuishouding. Het projectplan dient te worden vastgesteld door het algemeen bestuur.

Argumenten

A: Samenwerken: 'Onze Koers'

Zoals eerder vermeld, sluit het samen tot doelrealisatie komen aan bij het bestuursakkoord Waterschap Brabantse Delta 2015-2019 'Onze Koers'. Zoeken naar mogelijkheden om de uitvoering van onze wettelijke taken te combineren met taken en wensen van anderen kan leiden tot het slim combineren van functies. Een randvoorwaarde is dat dit niet leidt tot hogere waterschapsbelastingen dan het geval zou zijn zonder combinatie met andere functies. Dit project geeft draagt bij aan de invulling van dit beleid.

B: Het project zorgt voor 6,5 km EVZ en kreekherstel

De agrarisch ondernemers hebben te kennen gegeven dat zij de genoemde 6,5 km kreekherstel en EVZ zelf willen realiseren en onderhouden, in ruil voor een oplossing voor de ervaren wateroverlast. De agrarisch ondernemers ervaren geen belang bij verkoop van gronden ten behoeve van aanleg en inrichting door het waterschap. De kans op doelrealisatie zonder samenwerking is vrijwel nihil. Mogelijk kan tevens binnen het project op eenvoudige wijze ook een vismigratieknelpunt worden opgelost, waar dat zonder dit project alleen tegen veel hogere kosten mogelijk zou zijn geweest. Deze kans wordt nader onderzocht.

C: Het project maakt toekomstige kosten, die het gevolg zullen zijn van de verouderde staat van gemaal Zegge, overbodig

Onafhankelijk van dit project zullen in de loop van de komende jaren kosten moeten worden gemaakt voor gemaal Zegge:

- groeiende exploitatiekosten om het gemaal in stand te houden omdat het gemaal relatief onzuinig omspringt om met energie,
- kosten voor een grote renovatie van het gemaal.

Omdat er daarmee onafhankelijk van dit project de komende jaren hoge (exploitatie en/of investerings)kosten moeten worden gemaakt, is dit het moment om te bezinnen of een andere invulling van de waterhuishouding, en hiermee de verplaatsing of aanpassing van gemaal Zegge wenselijk is. Met dit project wordt deze afweging geconcretiseerd.

D: Het project leidt daarnaast ook tot lagere exploitatiekosten omdat inefficiënties in de waterhuishouding worden opgelost

Met het project kunnen enkele huidige knelpunten in de waterhuishouding die nu worden ervaren, maar relatief kostbaar zijn om binnen de huidige situatie aan te pakken, mogelijk op relatief eenvoudige wijze worden opgelost:

- Gemaal Zegge loost via gemaal Brooijmans. Het water wordt derhalve tweemaal verpompt. In de nieuwe situatie kan gemaal Zegge vermoedelijk rechtstreeks lozen en worden energiekosten bespaard.
- Mogelijkheid tot doelmatiger en robuuster inlaten van water. Dit leidt tot minder beheerkosten en een kleinere faalkans bij nachtvorstberegening (vermindering schade).

Kanttelingen en risico's

Nog geen concrete afspraken over uitvoering

Met de huidige samenwerkingsovereenkomst maken partijen afspraken over de voorbereiding van de maatregelen en spreken de intentie uit om samen te gaan uitvoeren. Partijen besluiten echter pas na deze fase individueel over deelname aan de uitvoering en een ten behoeve daarvan op te stellen realisatieovereenkomst. Dit kan betekenen dat het project niet of in andere vorm doorgaat.

Belangrijkste oorzaken van het eventueel optreden van dit risico zouden zijn:

- Er kan geen 6,5 km EVZ en kreekherstel worden gerealiseerd
- De te nemen wateroverlastmaatregelen zijn omvangrijker (en dus duurder) dan nu ingeschat

Tussen partijen is afgesproken om aan het begin van de voorbereiding over deze zaken duidelijkheid te verkrijgen, vóórdat partijen het grootste deel van de voorbereidingskosten maken.

Onzekerheid in de raming

Er dient nog nader onderzoek te worden gedaan en de maatregelen om de wateroverlast te verminderen zijn nog niet in detail ontworpen. De raming van de bouwkosten en besparingen, en hiermee de terugverdientijden in de LCC analyse hebben daarom een bepaalde onzekerheid. Daarom wordt nu alleen een UVK voor de voorbereiding van de maatregelen aan het watersysteem aangevraagd. Het projectplan en de aanvraag voor de kosten voor de uitvoering wordt in een later stadium (gepland tweede kwartaal 2017) aan het algemeen bestuur voorgelegd (zie paragraaf 'Aanpak').

Subsidie

Een deel van de kosten waarvoor nu een krediet wordt aangevraagd, dienen te worden opgenomen in de nog af te sluiten bestuursovereenkomst met de provincie. De verwachting is dat dit lukt.

Financiën

Prognose en krediet

In het Investeringsprogramma is voor de resterende 10 km EVZ en 12,5 km kreekherstel € 3.000.000,- gereserveerd. Uitgaande van de bij deze doelen vastgestelde normbedragen is deze prognose echter te laag, en past de realisatie van de daadwerkelijke opgave niet binnen dit bedrag. Gelet hierop wordt de prognose aangepast aan de normbedragen.

Bij de aanpassing wordt rekening gehouden met de ervaring dat bij overlappende doelstellingen (zie paragraaf 'achtergrond doelrealisatie') de kosten in de praktijk lager zijn. Gelet op het voorgaande wordt de prognose bijgesteld naar € 6.000.000,-.

Met deze aanvraag wordt een UVK van € 430.000,- aangevraagd voor de voorbereiding van het project. Voor het project is reeds eerder een VBK verstrekt van € 100.000,- euro. Het UVK voor de uitvoering van dit project wordt in 2017 aangevraagd (naar verwachting 2^e kwartaal).

De kosten voor de restopgave (10-3,8=6,2 km EVZ en 12,5-3,1=9,4 km kreekherstel) vallen buiten de huidige voorziene scope van fase 2 van het project Cruislandse Kreeken. Het UVK hiervoor zal in een latere fase 3 worden aangevraagd.

Kosten project

Uitgangspunt bij deze samenwerking, waarbij de waterschapsdoelen (EVZ en kreekherstel) worden uitgeruild tegen doelen van de ondernemers (verminderen wateroverlast), is dat de totale life cycle kosten niet hoger worden dan zonder deze samenwerking.

Er is een Life Cycle Costs (LCC) analyse uitgevoerd om de bouwkosten, besparingen en terugverdientijden van het project te vergelijken met de kosten in de situatie waarbij er geen sprake is van dit project.

De terugverdientijd van de investering van dit project komt volgens de analyse op 20 jaar en is daarmee op termijn sluitend. Mogelijk is de initiële investering wel 5 tot 10 procent duurder.

Hierbij wordt opgemerkt dat de lagere exploitatiekosten zoals hierboven genoemd bij argument D. (zie paragraaf 'Argumenten') nog niet meegenomen omdat die in dit stadium moeilijk te ramen zijn. De daadwerkelijke terugverdientijd zal hiermee in werkelijkheid iets korter zijn.

De kostenraming voor de uitvoering van de maatregelen wordt gedurende de voorbereiding nader uitgewerkt, en opgenomen in de eerdergenoemde aanvraag voor het UVK voor de uitvoering,

Subsidie

Een deel van de voorbereidingskosten, het eerder verleende VBK van € 100.000,-, is reeds subsidiabel gesteld door de provincie Noord-Brabant. Het subsidiabele bedrag betreft ca. € 60.000,- wat voor 50% wordt gesubsidieerd.

De overige kosten waarvoor nu een krediet wordt aangevraagd, dienen te worden opgenomen in de nog af te sluiten bestuursovereenkomst met de provincie. De verwachting is dat dit lukt. Wanneer dit het geval is, komt de subsidie bij het nu aangevraagde krediet op een bedrag van € 110.000,-.

Financiële dekking

Oplevering	Verwachting bij kredietaanvraag	Verwachting bij Begroting 2016
Verwacht tijdstip oplevering	1-2-2019	1-2-2018

Investing	Raming bij kredietaanvraag		Raming bij begroting 2016	
	Investering	Waarvan bijdrage derden	Investering	Waarvan bijdrage derden
Totaal benodigd krediet instandhoudings- of ontwikkelingsinvestering	€ 430.000,-	€ 110.000,-	€ 3.000.000,-*	€ 1.200.000,-*

* De investeringsprognose wordt aangepast naar € 6.000.000. De bijbehorende bijdrage van derden wordt € 2.500.000,-. Bij het opstellen van de komende kadernota zal dit worden verwerkt, mede gelet op de benodigde integrale afweging in relatie tot het investeringsplafond.

Kapitaallast	Raming bij kredietaanvraag	Raming bij IP 2016
Watersysteembeheer eerste (volle) jaar	€ 18.000	€ 106.000

Reguliere exploitatie	Actuele raming	Raming begroting 2016
Effect op de exploitatiekosten en/of effect op de exploitatieopbrengsten	Nvt	nvt

Uitvoering

Samenwerking en strategie burgerparticipatie

Samenwerking en burgerparticipatie, zoals opgenomen in het bestuursakkoord Waterschap Brabantse Delta 2015-2019 'Onze Koers', is nader uitgewerkt in de bestuursnota 'Participatie a la Brabantse Delta' die op 2 februari 2016 door het dagelijks bestuur is vastgesteld. In de nota wordt ingezet op een, in relatie tot uitvoering van de kerntaken verantwoord, maximaal niveau van participatie van burgers, ondernemers en organisaties. Met andere woorden: zo hoog mogelijk de participatieladder opklimmen.

Uitgaande van de samenwerking zoals die met de samenwerkingsovereenkomst is vastgesteld, is het voorgestelde participatieniveau van dit project 'zelfrealisatie': de agrarisch ondernemers nemen in dezen zelf het initiatief voor dit project en organiseren en realiseren zelf de doelrealisatie EVZ en kreekherstel. Het waterschap stimuleert en faciliteert en kiest er in ruil voor om aan te haken met maatregelen die betrekking hebben op de waterhuishouding.

Planning en besluitvorming

Na het beschikbaar stellen van het krediet waarop deze nota betrekking heeft, wordt de voorbereiding van de maatregelen gestart. Het projectplan wordt naar verwachting in het tweede kwartaal van 2017, samen met een aanvraag voor UVK voor de uitvoering, aan het algemeen bestuur voorgelegd. Na besluitvorming worden tussen de partijen afspraken gemaakt over de uitvoering. Deze worden vastgelegd in een te zijner tijd af te sluiten realisatieovereenkomst.

Communicatie

In de samenwerkingsovereenkomst is afgesproken dat de projectbrede communicatie gezamenlijk vanuit alle partijen wordt gevoerd onder de noemer van het samenwerkingsverband. Als de communicatie specifiek betrekking heeft op de voorbereiding van de verbetering van de waterhuishouding (bijvoorbeeld gemalen), neemt het waterschap het initiatief.

Met een actorenanalyse worden overige partijen en belanghebbenden in beeld gebracht. De wijze waarop zij worden benaderd, wordt uitgewerkt in een communicatieplan.

Relatie met beleidsvelden

- **Winnend Samenwerken in Brabant**

Geen

- **Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen**

Met het samenwerken met partijen, het zoeken naar het slim combineren van functies, willen we zo mogelijk bijdragen aan het maximaliseren van het maatschappelijke rendement.